

PHÒNG GD & ĐT HUYỆN THANH TRÌ

LẮNG SÂU CÙNG TRANG SÁCH

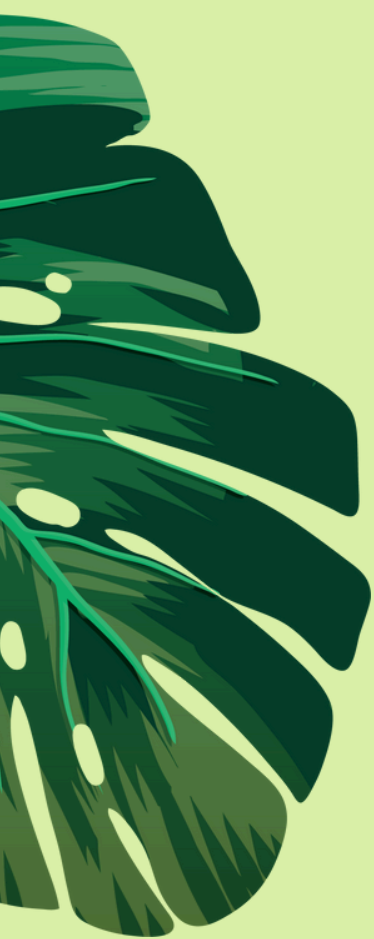
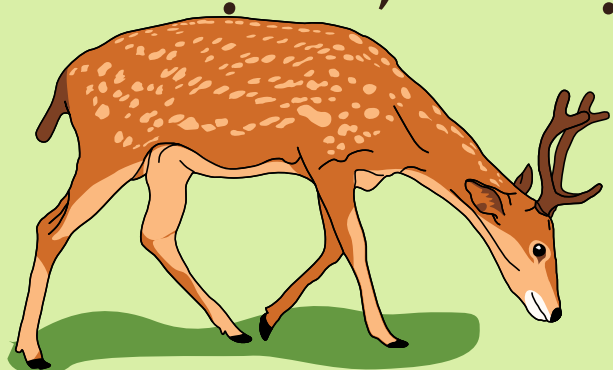
“MUỐI CỦA RỪNG” – LỜI THỨC TỈNH TỪ THIÊN NHIÊN

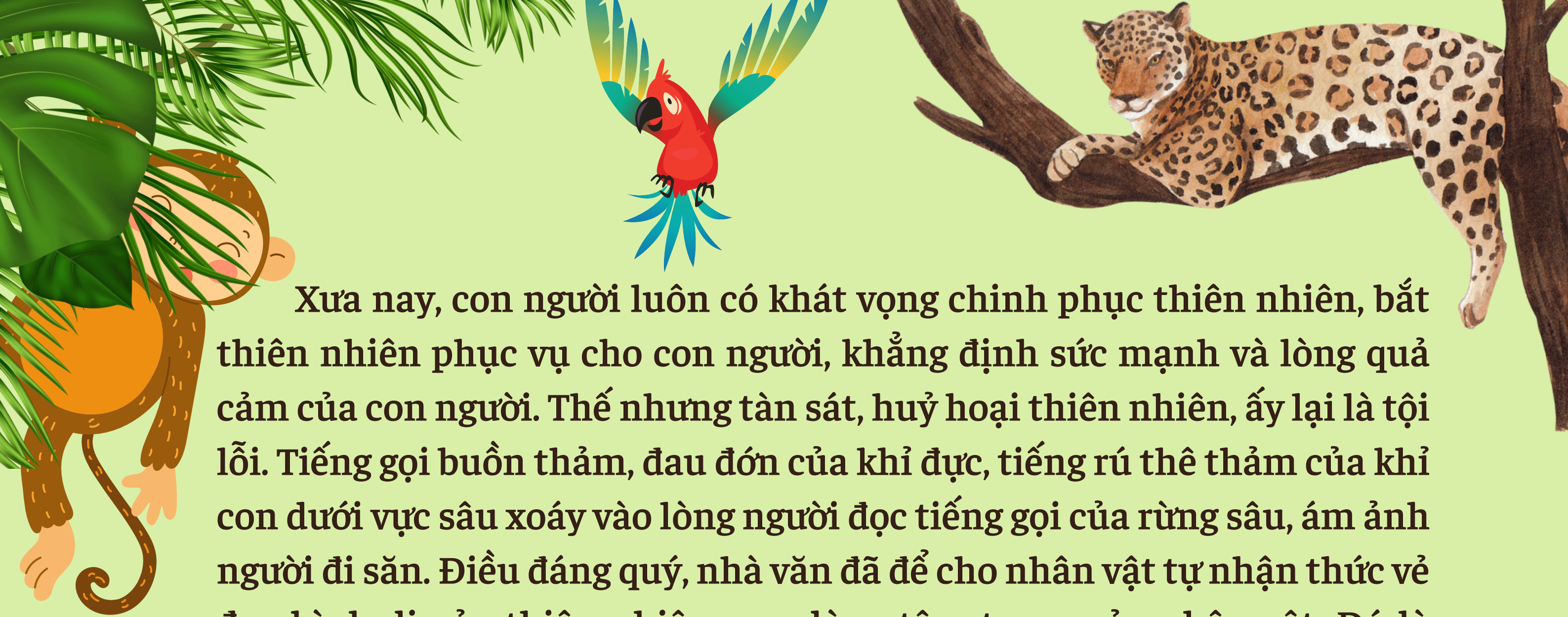
Có những vẻ đẹp người ta có thể dễ dàng nhìn thấy, nhưng có những cái đẹp lẫn khuất khiến người đọc phải suy ngẫm, chiêm nghiệm mới nhận ra vẻ đẹp đằng sau câu chữ, cốt truyện, tình tiết trong truyện. “Muối của rừng” của Nguyễn Huy Thiệp là một truyện ngắn như vậy.

Truyện mở đầu bằng khung cảnh thiên nhiên thật ấn tượng: “Cây cối nhú lộc non. Rừng xanh ngắt và ẩm ướt...chân giẫm lên lớp lá ả mục, hít thở không khí trong lành, thỉnh thoảng lại giật thót mình bởi một giọt nước trên cây rỏ xuống vai trần”. Chỉ với vài câu văn ngắn gọn, người kể chuyện đã gọi cho người đọc một không gian rất gần gũi, thân thuộc với con người. Thế nhưng không gian ấy dường như đối lập với suy nghĩ của ông Diểu, nhân vật chính trong truyện.

Đọc truyện, người đọc không khỏi ám ảnh cảnh đi săn của ông Diểu. Khi thiên nhiên căng tràn sức sống, xanh tươi, mưa xuân ẩm áp, rừng ẩm ướt cũng là thời điểm ông Diểu chọn đi săn và xem đó là cái thú đáng sống. Được con trai tặng khẩu súng săn hai nòng, ông Diểu chuẩn bị kỹ lưỡng cho chuyến đi săn. Ông nai nịt, mặc quần áo ấm, đội mũ lông, đi giày cao cổ và cẩn thận mang theo nắm xôi nếp. Ông cân nhắc kỹ lưỡng khi vào rừng. Trong suy nghĩ của ông, săn được con khỉ hay sơn dương mới đã đời. Nhưng sơn dương thì khó, loài này săn được chỉ là ngẫu hứng, ông Diểu không tin vào vận may nên quyết định săn khỉ.

Săn khỉ đối với ông không khó dù chúng là loài thú khôn tựa người. Ông ngồi lặng lẽ quan sát con canh gác, con khỉ đầu đàn, chọn mục tiêu ba con khỉ quăn lấy nhau: khỉ đực, khỉ cái, khỉ con. Nhìn hành động của khỉ đực chén quả ngon trước khi ném xuống đất cho hai mẹ con, ông Diểu bóp cò. Khỉ đực bị đạn vào vai, nó gượng dậy, nhưng lại vật xuống. Nó cất tiếng gọi buồn thảm đau đớn. Khỉ cái liều mạng đến gần khỉ đực nâng nó lên. Khỉ con xuất hiện cướp súng của ông, nhưng lại bị rơi xuống vực. Từ vực sâu hun hút vang lên tiếng rú thê thảm của con khỉ nhỏ. Chứng kiến cảnh tượng đó, ông Diểu sợ hãi, bỏ chạy như ma đuổi.

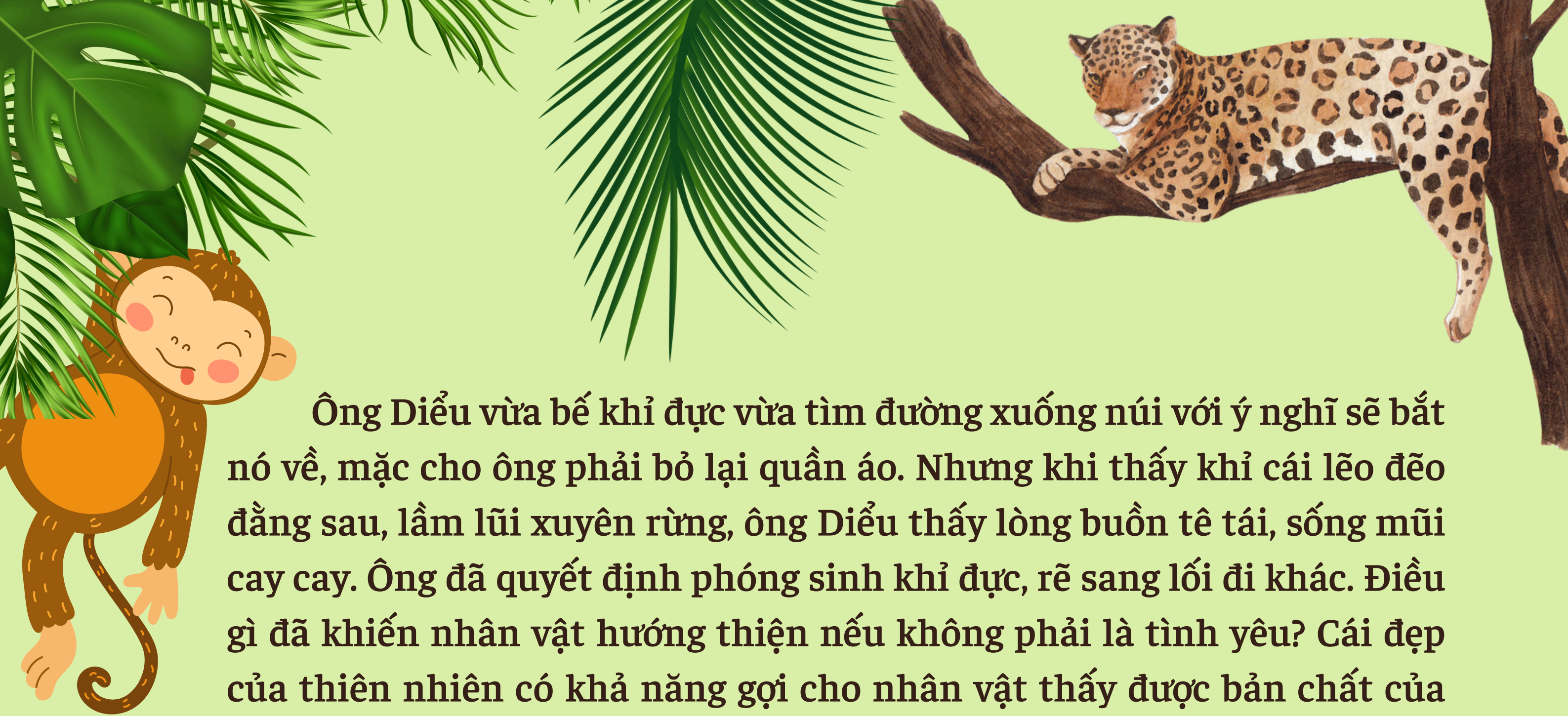

Xưa nay, con người luôn có khát vọng chinh phục thiên nhiên, bắt thiên nhiên phục vụ cho con người, khẳng định sức mạnh và lòng quả cảm của con người. Thế nhưng tàn sát, huỷ hoại thiên nhiên, ấy lại là tội lỗi. Tiếng gọi buồn thảm, đau đớn của khỉ đực, tiếng rú thê thảm của khỉ con dưới vực sâu xoáy vào lòng người đọc tiếng gọi của rừng sâu, ám ảnh người đi săn. Điều đáng quý, nhà văn đã để cho nhân vật tự nhận thức về đẹp bình dị của thiên nhiên qua dòng tâm trạng của nhân vật. Đó là trạng thái không buồn, không vui, không lo lắng, cũng không tính toán hàng nửa giờ dưới làn mưa xuân mỏng và mịn. Ông nhẹ nhàng men theo chân núi, ông nín thở trước “một chùm dây màu sắc sỡ tung trước mắt”. Ông ngồi lặng lẽ quan sát bấy khi...

Sự đa dạng của các loài muông thú, sự hùng vĩ của núi non, hang động, sự tĩnh lặng của rừng xanh, sự quẩn quýt của ba con khỉ đối lập với tiếng súng săn dữ dội, tiếng kêu buồn thảm của con khỉ đực, tiếng rú kinh hoàng của khỉ con đã đánh thức ông. “Ông Diểu sợ hãi run lên. Chân tay ông run ra, giống cảm giác như người vừa mới làm xong việc nặng”. Nhận ra thiên nhiên giản dị và tươi đẹp cũng là lúc ông ý thức được hành động vừa làm điều ác của mình. Rõ ràng cái đẹp của thiên nhiên khơi dậy nhận thức, suy nghĩ tích cực của con người về vẻ đẹp của chính nó.

Đi săn vào một ngày xuân đối với ông Diểu là điều đáng sống, là cơ hội để ông Diểu “khoe” cái sự dẻo dai, nhanh nhẹn và lòng dũng cảm của mình ở tuổi sáu mươi. Thế nhưng khi hạ gục được con mồi, ông Diểu lại hoảng sợ nghĩ mình đang làm điều ác. Chứng kiến sự hoảng loạn của đàn khỉ, khỉ cái liều mạng quay lại cứu khỉ đực, ông Diểu day dứt. Ông đã tha cho khỉ cái vì sự cuồng nhiệt hy sinh, bởi lòng cao thượng của nó, gặp lại con khỉ đực ông vừa mới bắn đang nằm trên ngọn đá phẳng lì và khá chông chênh, nhìn khỉ đực bị thương giương ánh mắt cầu khẩn về phía mình, ông thương hại vơ nắm cỏ Lào vò nát, nhai kĩ đắp vết thương, cởi quần áo lót bó vết thương cho khỉ đực.

Ông Diều vừa bế khỉ đực vừa tìm đường xuống núi với ý nghĩ sẽ bắt nó về, mặc cho ông phải bỏ lại quần áo. Nhưng khi thấy khỉ cái leo đèo đằng sau, lầm lũi xuyên rừng, ông Diều thấy lòng buồn tê tái, sống mũi cay cay. Ông đã quyết định phóng sinh khỉ đực, rẽ sang lối đi khác. Điều gì đã khiến nhân vật hướng thiện nếu không phải là tình yêu? Cái đẹp của thiên nhiên có khả năng gọi cho nhân vật thấy được bản chất của chính mình nơi thiên nhiên, gọi cho nhân vật những rung cảm trước tạo vật và ý thức trách nhiệm của mình trước thiên nhiên. Hành động tha cho khỉ cái, phóng sinh khỉ đực của ông Diều là minh chứng cho sự hướng thiện, tình yêu đối với thiên nhiên, cuộc sống của nhân vật.

Truyện kết thúc bằng hình ảnh ông Diều trở về nhà qua lối đi khác, mang ý nghĩa biểu tượng cho sự thay đổi nhận thức và hành động của nhân vật. Loài hoa tử huyền, ba mươi năm mới nở một lần mà người dân gọi là muối của rừng, kết tinh mọi điều tốt đẹp trong cuộc sống. Câu chuyện khép lại một cách nhẹ nhàng mà sâu lắng, con người tự nhận ra bản thể thiện lương, từ đó bộc lộ mong muốn một xã hội thanh bình, hướng thiện hơn.

(Nguồn Internet)

